

Уперад

№ 15
(250)
серада
14
сакавіка
1945 г.

Орган Лідскага Г.К. і Р.К. КП (б) Беларусі,
Гарадскога і Раённага Савета Дэлегатаў Працоўных.

Цана 15 кап.

„У вялікіх бітвах Айчынай вайны супроць нямецкага нашэсця Чырвоная Армія выратавала народы Савецкага Саюза ад нямецка-фашысцкага рабства, адстаяла свабоду і незалежнасць нашай Радзімы і дапамагла народам Еўропы скінуць нямецкае іга“

(З загада тав. Сталіна да 27-й гадавін Чырвонай Арміі).

ЗВАРОТ

Калектыва работнікаў лідскага завода сельгасмашына - будаўніцтва № 1

Да ўсіх рабочых, служачых, інжынераў і тэхнікаў прамысловасці і транспарта г. Ліды

Дарагія таварышы!

Мы з вялікім натхненнем сочым за пераможным наступленнем гераічнай Чырвонай Арміі, якую вядзе геніяльны палкаводзец Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Савецкага Саюза таварыш Сталін да поўнай перамогі над германскім імперыялізмам.

Цяпер, калі Чырвоная Армія падыходзіць да сэрца гітлераўскай Германіі — Берліна, наш народ усімі сродкамі дапамагае фронту, каб Чырвоная Армія, разам з арміямі нашых саюзнікаў, у самы кароткі тэрмін сакрушыла гітлераўскую Германію.

У гістарычным загадзе Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Савецкага Саюза таварыша Сталіна сказана:

„Поўная перамога над немцамі цяпер ужо блізка. Але перамога ніколі не прыходзіць сама, — яна здабываецца ў цяжкіх баях і ўпорнай працы“.

Выконваючы свой доўгі перад Радзімай і Чырвонай Арміяй, мы, работнікі лідскага завода сельгасмашынабудавання № 1, выканаўшы вытворчы план 4-га квартала 1944 года на 117 процантаў і план студзеня 1945 года на 134 процанты, натхнёныя загадам вялікага Сталіна, уключаем у прадмайскае сацыялістычнае спаборніцтва і бярэм на сябе наступныя абавязальствы:

1. Датэрмінова выканаць вытворчыя планы сакавіка і красавіка і даць звыш плана 10 процантаў прадукцыі.
2. Выпусціць тавараў шырокага спажывання на 50 тысяч рублёў.
3. Дабіцца павялічэння вытворчасці працы на 10 процантаў.

Знізіць сабекошт выпускаемай прадукцыі супроць плана на 10 процантаў.

5. Эканоміць паліва і электраэнергію на 10 процантаў.

6. 25 процантаў экладу рабочых ахапіць тэхнічнай вучобай па павышэнню кваліфікацыі.

7. Да дня 1-май цалкам завяршыць адноўленне завода і зліквідаваць усе паследкі нямецкага гаспадарання.

Прымаючы гэтыя сацыялістычныя абавязальствы, мы заклікаем усіх рабочых, служачых, інжынераў і тэхнікаў прадпрыемстваў і транспарта горада Ліды паследваць нашаму прыкладу, разгарнуць прадмайскае сацыялістычнае спаборніцтва і змагацца за перавыкананне вытворчых планаў.

Пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі, пад вадзіцельствам вялікага Сталіна — уперад да поўнай перамогі над ворагам!

Няхай жыве наша гераічная Чырвоная Армія!

Няхай жыве Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Савецкага Саюза таварыш Сталін.

Па даручэнню агульнага схода калектыва лідскага завода сельгасмашынабудавання № 1 зварот падпісалі:

Дырэктар завода **Макееў.**

Сакратар партыйнай арганізацыі **Быцко.**

Старшыня заводскага камітэта прафсаюза **Трышчанка.**

Стаханаўцы: **Чернаус. Раманоў. Ясельскі.**

ПАСТАНОВА

Лідскага Гарадскога Камітэта КП(б) Беларусі

1. Адобрыць узятыя абавязальствы і ініцыятыву калектыва работнікаў завода сельгасмашынабудавання № 1, аб разгортванні прадмайскага сацыялістычнага спаборніцтва, накіраванага на датэрміновае выкананне і перавыкананне вытворчых планаў сакавіка і красавіка г. г.

2. Абавязаць вузлавы партыйны камітэт станцыі гор. Ліда, сакратароў пярвічых партыйных арганізацый і кіраўнікоў прадпрыемстваў абмеркаваць на сходах рабочых і служачых сваіх прадпрыемстваў зварот калектыва завода сельгасмашынабудавання

№ 1 аб разгортванні прадмайскага сацыялістычнага спаборніцтва і ўзяць кожным цэхам, змай, брыгадай, канкрэтныя абавязальствы па ўвядзенню выпуска прадукцыі звыш плана; зніжэнню яе сабекошту; эканоміі паліва, змазачных вясчэстваў і электраэнергіі і па хутчэйшай ліквідацыі вынікаў нямецкай акупацыі.

3. Абавязаць рэдакцыю газеты „Уперад“ сістэматычна асвятляць на старонках газеты ход і выкананне абавязальств прадмайскага сацыялістычнага спаборніцтва.

Гарадскі Камітэт КП(б) Беларусі

Кніга І. В. Сталіна „Аб Вялікай Айчынай вайне Савецкага Саюза“ на беларускай мове

Дзяржаўнае Выдавецтва Беларусі выпускае тыражом у 20.000 экзэмпляраў кнігу І. В. Сталіна „Аб Вялікай Айчынай вайне Савецкага Саюза“. Кніга вы-

пускаецца на беларускай мове. У яе ўваходзяць: Выступленне па радыё 3 ліпеня 1941 г., даклады на паседжаннях

Маскоўскага Савета дэлегатаў працоўных з партыйнымі і грамадскімі арганізацыямі, загады, адказы на пытанні карэспандэнтаў.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

Аператыўная зводка за 12 сакавіка 1945 г.

Войскі 2-га Беларускага фронту, прадаўжаючы наступленне, авалодалі важнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў на падступах да Данцыга і Гдыні — гарадамі Тчэў (Дыршаў), Вейхэрэва (Нойштадт) і выйшлі на пабярэжжа Данцыгскай бухты на поўначы ад Гдыні, заняўшы горад Пуцк (Путціг). Адначасова войскі фронту занялі больш 100 другіх населеных пунктаў і сярод іх Квашын, Коллетцаў, Рэшке, Гневаў, Гросс-Шлатаў, Зеллістраў, Польцын, Верблін, Шлавопын, Карвен. За 11 сакавіка ў гэтым раёне ўзята ў палон больш 2000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Войскі 1-га Беларускага фронту, пасля ўпорных баёў, 12 сакавіка штурмам авалодалі горадам і крэпасцю Кістжын (Кюстрын) — важным вузлом шляхоў

зносін і магутным апорным пунктам абароны немцаў на рацэ Одр, прыкрываючым подступы да Берліна.

У Венгрыі, на паўночным усходзе і ўсходзе ад возера Балатон, нашы войскі адбівалі атакі буйных еіля пяхоты і танкаў праціўніка і нанеслі яму вялікія страты. У баях за 11 сакавіка ў гэтым раёне агнём нашай артылерыі знішчана 54 нямецкія танкі і самаходныя гарматы і, апрача таго, падбіта і падарвалася на нашых мінных палях 27 танкаў і самаходных гармат праціўніка.

На другіх участках фронту — баі мясцовага значэння і пошукі разведчыкаў.

За 11 сакавіка на ўсіх франтах падбіта і знішчана 168 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём з'янітай артылерыі збіта 102 самалёты праціўніка.

У адназ на загад правядыра

Новы вытворчы ўздым у працы

На загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Савецкага Саюза таварыша Сталіна аб 27-ай гадавіне Чырвонай Арміі, калектыў працаўнікоў паравознага дэпо горада Ліды адказаў новым уздымам вытворчасці працы.

Выконваючы свае абавязальствы слёсары-гарнітуршчыкі таварышы Паўляеў І. В. і Валеўша А. В. выконваюць вытворчую норму на 460%, токары тав. Міцкевіч на 291%, слёсар тав. Ляпін на 262%, слёсар-арматуршчык тав. Ра-

кіцкі на 275%, слёсар-аўтаматчык тав. Далінскі на 375%, перавыконваюць свае вытворчыя нормы, і многія другія працаўнікі дэпо.

Машыністы-лунінцы таварыш Бахтэхчук і Герлюк дабіліся перавыканання тэхнічнай скорасці на 7-8 кіламетраў, яны працуюць на сваіх паравозах без адзінага заезда ў дэпо на рамонт сваіх паравозаў. Іх поспех абумоўлен тым, што яны па-лунінску ўтрымоўваюць свае паравозы ў культурным стане.

Д. Чыркоў.

КОМСАМОЛЬСКАЕ ЖЫЦЦЕ

Пастанова XIII пленума ЦК ВЛКСМ у масы

9 сакавіка г.г. адбыўся сход комсамольскага актыва горада. На сходзе абмяркоўвалася пытанне, як праводзяцца ў жыццё пастановы XIII пленума ЦК ВЛКСМ — аб палепшанні палітычна-масавай работы сярод моладзі і аб палепшанні работы комсамольскіх арганізацый школ ФЗВ, чыгуначных і рамесных вучылішч.

З дакладам — аб задачах комсамольскіх арганізацый горада, на правядзенню ў жыццё пастановы XIII пленума ЦК ВЛКСМ, — выступіў сакратар гарадскога камітэта ЛКСМБ тав. Гуськоў. У спрэчках па дакладу тав. Гуськова выступіла 9 комсамольскіх

актывістаў, якія ўскрылі педыхопы ў рабоце комсамольскіх арганізацый горада і намерзілі рэамерыяў па хутчэйшаму правядзенню ў жыццё пастановы XIII пленума ЦК ВЛКСМ.

У рабоце схода комсамольскага актыва прымаў удзел сакратар гарадскога камітэта КП(б)Б тав. Ларычаў, які выступіў з прамовай — аб задачах комсамольскіх арганізацый горада ў ідэйна-палітычным выхаванні моладзі. На сходзе прысутнічалі прадстаўнікі інтэлігенцыі горада.

Сход комсамольскага актыва прыняў разгорнутую пастанову.

МІЖНАРОДНЫ АГЛЯД

На тэрыторыі Германіі Чырвоная Армія атрымала новую бліскую перамогу. Савецкія войскі прарвалі фронт нямецкай абароны ў Памераніі і выйшлі на ўзбярэжжа Балтыйскага мора, акружыўшы буйную групоўку варожых войск у паўночнай Памераніі і ў раёне Данцыга. Адначасова войскі Маршала Жукава вырваліся непасрэдна на подступы да Штэціна, важнага стратэгічнага пункта і аднаго з буйнейшых портаў Германіі. Характэрнай рысай аперацый Чырвонай Арміі з'яўляецца пераўзыхваеца майстэрства генералаў, якія дабіваюцца ў ходзе маневравых баёў акружэння буйных групіровак праціўніка і затым ліквідуюць іх. З пачатку зімовага совецкага наступлення былі акружаны і ліквідаваны буйныя групіроўкі войск праціўніка на поўдні ад Лодзі, у Познані, Шнайдамюль, Грудзянскі і іншых пунктах. Дакалачваюцца акружэння варожых сіл у Брэслаўлі і Кенігсбергу. Цяпер нямецкім войскам зроблен новы „кацёл“ у Памераніі.

Планы, якія з'яўляліся марай кожнага нямецкага генерала і якія ніводнаму з іх ні разу не ўдалося ажыццявіць на Савецка-Германскім фронце, сталі манаполіяй савецкіх генералаў. Савецкія войскі магутнымі ударамі рассякаюць умацаваны фронт праціўніка і імклівымі дзеяннямі рухомах злучэнняў сціскаюць яго ў „кешчы“. Замежны друк з напружанай увагай сочыць за дзеяннямі Чырвонай Арміі. Паведамленні гэтага друку адлюстроўваюць захапленне новымі перамогамі савецкіх войск.

У Стокгольмскіх газетах, напрыклад, можна сустрэць такія загаловкі да паведамленняў аб дзеяннях Чырвонай Арміі ў Памераніі: „Гіганцкі прыжок да Штэціна“, „Германскі фронт у Памераніі знішчан“, „Гіганцкая пастка вакол Данцыга захлопнулася“.

Удар Чырвонай Арміі ў Памераніі супаў з разгортваннем наступлення саюзнікаў на Заходнім фронце. Войскі саюзнікаў нанеслі магутныя ўдары на германскіх арміях на захадзе ад Рэйна і захапілі адзін з буйнейшых гарадоў Германіі — Кельн. Ужо да гэтага часу англа-амерыканскія войскі нанеслі ворагу вялікія страты згодна даных ваеннага аглядальніка англійскай газеты „Таймс“, апублікаваных 5 сакавіка, праціўнік страціў з пачатку наступлення саюзнікаў 23 лотага не менш 250 тысяч чалавек, з іх 50 тысяч палоннымі і 150 тысяч забітымі. Немцы страцілі таксама

многа тэхнікі. Аперацыі саюзнікаў праўдажуюць разгортвацца. Выпад амерыканскіх войск да Рэйна на шырокім участку фронту азначае заваяванне важнага плацдарма, апіраючыся на які можна будзе нанесці новыя ўдары на германскія арміі на захадзе.

Згодна апошніх паведамленняў Рэйна на поўдні ад Кельна ўжо фарсіраван саюзнымі войскамі. Адначасова аперацыі на захаднім і ўсходнім фронтах іскрава дэманструюць наўдасць адзінай стратэгіі антыгітлераўскай кааліцыі ў завяршаючай фазе вайны супроць фашысцкай Германіі. Гістарычныя рашэнні Крэмскай канферэнцыі, у якіх гаворыцца аб тым, што саюзнікі нанясуць удары на Германію з усходу і захада, з поўначы і поўдня, пачынаюць ажыццяўляцца з той жа непахіснай паслядоўнасцю, з якой ажыццяўляюцца рашэнні Тэгеранскай канферэнцыі.

Гітлераўская Германія, развязаўшая другую сусветную вайну ў імя ажыццяўлення вар'яцкіх планаў заваявання сусветнага панавання, адчувае цяпер на ўласнай скуры ўсе вынікі сваіх разбойніцкіх дзеянняў. Сціснутая паміж двума франтамі, яна ўжо страціла важныя ў эканамічных адносінах прамысловыя і сельска-гаспадарчыя раёны на ўсходзе. Страціўшы высокаразвітую ў індустрыяльных адносінах Сілезію — гэты другі Рур — немцы знаходзяцца цяпер напярэдадні страты Рурска-Вестфальскага прамысловага раёна, які ўжо зараз няспынна падвяргаецца дзеянню канцэнтрыраванага агня саюзнай авіяцыі і артылерыі.

Вязкоўцы паток бежанцаў з усходніх раёнаў прадаўжаецца. Яны забілі ўсе дарогі і ускладнілі становішча ўсіх раёнаў Германіі, якія пакуль што не знаходзяцца яшчэ ў сферы дзеяння наземных аперацый саюзнікаў. Патокі бежанцаў павялічваюць паніку сярод германскага насельніцтва і пагаршаюць становішча з харчаваннем. Нормы выдачы прадавольства рэзка скарачаны на ўсёй Германіі. Трэба мець на ўвазе, што злішняе прадавольства здабывалася ў Германіі пераважна ва ўсходніх раёнах, ужо занятых Чырвонай Арміяй. У той жа час насельніцтва ўсіх раёнаў Германіі, якое не здабывала дастаткова прадавольства для сябе, павялічылася на некалькі мільёнаў, дзякуючы прытоку бежанцаў. Гэта яшчэ больш пагоршыла становішча, якое самі гітлераўцы характарызуюць як крытычнае.

Г. Беспалаў.

Належна падрыхтавацца да вясенняга севу

Для таго, каб паспяхова гравесці вясенні сеў і атрымаць высокі ўраджай, неабходна старанна да гэтага падрыхтавацца ў зімовы час.

У самы карцейшы тэрмін патрэбна падрыхтаваць насенне да слэбы, гэта значыць ачысціць яго ад пустазелля, правесці ўсходжасць і добра якасным захаваць яго да моманту пасева.

Своечасова адрамантаваць увесь сельска-гаспадарчы інвентар.

Максімальна накапляць рознастайныя віды ўгнаення, асабліва попел, курыны памёт. Вывезці на аддаленыя ўчасткі поля гной, аднаведна захоўваць яго да моманту пасева.

Але далёка не ўсе гэтыя, звалася-б элементарныя агра-тэхнічныя мерапрыемствы праводзяцца ў жыццё сялянамі нашага раёна. Рамот сельска-гаспадарчага інвентара адбываецца вельмі марудна. У вёсках налічваецца 51 кузня, але не ўсе яны працуюць нармальна, у выніку чаго з маючайся колькасці сялянскіх плугоў і барон

адрамантавана толькі палова.

Далёка недавальняючы ідзе падрыхтоўка да вясновага севу ў Дагудаўскім, Дубровенскім і Нецечскім сельскіх саветах, а іх старшыні пусцілі гэтую важнейшую справу на самацёк і не ўзначальваюць імкненні бядняцка-серадняцкіх мас сялянства наспяхова правесці вясенні сеў і атрымаць высокі ўраджай.

У нашым раёне маецца рад сельскіх саветаў, якія па сапраўднаму разгарнулі падрыхтоўку да вясновага севу. Да іх ліку належаць Мытцкі, Ольжэўскі, Ваверскі і другія сельскія саветы.

Адстаючыя сельскія саветы нагоняць упушчаны час і па прыкладу пераможцаў сельскіх саветаў даб'юцца належнага пералому ў ходзе падрыхтоўкі да вясенняга севу.

Вясенні сеў 1945 года ў нашым раёне павінен прайсці арганізавана, своечасова і на высокім агра-тэхнічным узроўні.

Зубкоўская.

Старшы аграном лідскага рай. зем. аддзелу.

Сяць высока якасным насеннем

Ідучы насустрач вясенняму севу добра разгарнула сваю работу Лідская міжраённая кантрольная — сямейная лабараторыя. За кароткі тэрмін ёю была правярана 2592 цэнтнеры насення на ўсходжасць, засмечанасць пустазеллем і рознымі грыбковымі захвор-

ваннямі, як нпр. галаўня, спарыня і другія.

Сяляне раёна, кіраўнікі падсобных гаспадарак ахвотна прывозяць на праверку насенне сваіх гаспадарак.

Пасеў утвораны ачышчаны і добра якасным насеннем, ёсць гарантыя атрымання больш высокага ўраджаю.

М. Ніва

Буду дастойным членам комсамола

Я ўступіў у шэрагі лідскага комсамола. Гэта знамянальнае дзень ў маім жыцці. Звалася-б, што і асабліва нічога не адбылося, як раней так і цяпер я працую ў кузні памочнікам каваля. Але ў маім сазнанні адбыліся змены. Мая прыналежнасць да лідскага саюза моладзі абавязвае мяне быць прыкладам для несаюзнай моладзі. На вытворчасці я ста-

раюсь перавыконваць нормы выпрацоўкі, апрача таго я цікаўлюся як працуюць другія і дапамагаю сваім таварышам. Калі я атрымоўваю новую газету, стараюся яе чытаць разам з другімі.

Я гарджуся тым, што належу да лідскага саюза моладзі і буду дастойным яго членам.

Віктар Алексееўскі.

Па нашай абласці

АРГАНІЗОВАН КАЛГАС

Сяляне вёскі Малая Берастовіца, Берастовіцкага раёна, выказалі жаданне арганізавацца ў калгас. Гэтае пытанне абмяркоўвалася на агульным сходзе.

Прапанову аб арганізацыі калгаса падтрымалі ўсе жыхары вёскі. Новы калгас аб'ядноўвае 34 гаспадаркі, мае 500 гектараў зямлі, фруктовы сад і сядзібу.

Калгаснікам аказваецца лапамога ў набыцц коняй, калёс і абсталявання для кузні.

Падрыхтоўка новых кадраў

Лідскае педагагічнае вучылішча распачало сваю работу з няпоўнымі квантыгентам студэнцаў. І паеля таго, як распачаліся заняткі, з горада, вёсак і партызанскіх атрадаў прыходзіла моладзь, каб прадоўжыць вучобу, якая была прарвана разбойніцкім нападкам гітлераўскай Германіі.

Трохгадовы перапынак у вучобе, а таксама спазненне значнай колькасці студэнтаў на заняткі, адмоўна адбіліся на паспяховасці студэнтаў, асабліва па мовах. Шмат студэнтаў было неспаспяваючых, як Шалаева, Федарук і іншыя.

На сённяшні дзень у працы навучаючыхся лідскага педвучылішча маем значныя дасягненні. Па беларускай мове з 35 студэнтаў 3-га курса 19 пішуць на выдатна і добра, і толькі 2 — неспаспяваючых студэнты.

У педвучылішчы ядрэнна разгорнута мастацкая самадзейнасць: сярод студэнтаў маюцца добрыя майстры слова, як нпр. Дрэвіц, Балдоўскі, Анацкі і цэлы шэраг другіх. Студэнты педвучылішча прымалі ўдзел у алімпіядзе мастацкай самадзейнасці школ горада Ліды.

У педвучылішчы па асноўных прадметах і паглыбленню ведаў сарганізаваны гурткі па паўтарэнню пройдзенага матэрыялу. Студэнтам ствараюцца ўсе ўмовы, каб яны змаглі належна падрыхтавацца да дзяржаўных экзаменаў і атрымаць выдатны атэстат народнага настаўніка.

Няма сумлення ў тым, што студэнты трэцяга курса сустрэнуць дзяржаўныя экзамены, як самыя дарогі і ўрачысты момант у сваім жыцці і з добрымі паказчыкамі правяраць глыбіню сваіх ведаў, а студэнты I і II курса перайдуць у наступныя з высокімі адзнакамі.

С. Голуб.

выкладчык бел. мовы лідскага педвучылішча.

В. а. адказ. рэд. Ю. ДРАГУН

А Б ' Я В А

ДАВОДЗІЦА ДА ВЕДАМА

ўсіх арганізацый, прадпрыемств і ўстаноў аб тым, што завод сельска-гаспадарчага машына-будаўніцтва праводзіць продаж КУЗАВАЎ для аўтамашын ГАЗ. АА у неабмежаванай колькасці.

Аб цэнах можна даведацца на месцы. Адреса завода: г. Ліда, Савецкая 70, тэлефон № 68.

Дырэнцыя